

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΗΒΩΝ και ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΗΚΕΣ (Α΄ Τμ. 4,12-15)

Ποιμαντικές υποθήκες αλλά και σοφές παραινήσεις προς όλους τους χριστιανούς περιέχονται στις επιστολές του αποστόλου Παύλου. Ας δούμε μερικές από αυτές.

«Παράγγελλε ταύτα και δίδασκε». Υπάρχουν στιγμές που πρέπει να προστάζουμε και άλλες που πρέπει να διδάσκουμε. Ανάλογα με τη περίπτωση, την σοβαρότητα του θέματος, αλλά και τον χαρακτήρα μαθητών χρησιμοποιούμε πότε το ένα και πότε το άλλο. Είναι λάθος να θεωρούμε ότι δεν χρειάζεται η προσταγή και η επίδραση μας στους συνανθρώπους μας πρέπει να είναι πάντοτε μέσα στα όρια της ευγένειας και της λεπτότητας. Η τάση των ανθρώπων να αυθαιρετούν, να μη δίνουν σημασία στους κανόνες της Εκκλησίας και να θέλουν μία εθελοθρησκεία κομμένη στις προτιμήσεις τους και στα ελαττώματά τους, καθιστά απαραίτητη αναγκαιότητα την ποιμαντική εντολή και προσταγή. Γι αυτό ο Παύλος συνιστά στον Τιμόθεο να χρησιμοποιεί και τα δύο. Κατά τον αρχαίο ερμηνευτή Ζιγαβινό «πρόσταξε αυτούς που αμαρτάνουν εν γνώσει τους και δίδασκε αυτούς που σφάλλουν λόγω αγνοίας».

«Μηδείς σου της νεότητος καταφρονείται». Υπάρχει η αντίληψη στους πολλούς ότι ο νέος δεν μπορεί να προστάξει και να μιλά με αυθεντία και μάλιστα σε μεγαλύτερους από αυτόν. Αυτό όμως είναι λάθος. Αν ο νέος έχει αξίωμα και καθήκον να επιτύχει κάποιους σκοπούς, θα πρέπει να φερθεί ανάλογα. Δεν μπορούμε, π. χ., να πούμε σ' ένα αστυνομικό· «είσαι νεαρός, δεν μπορείς να δώσεις εντολές σε μεγαλύτερους από εσένα ούτε να χρησιμοποιήσεις τα συνήθη κατασταλτικά μέτρα για διατήρηση της τάξεως. Το ίδιο και ο ποιμένας, δια λόγους ποιμαντικούς βέβαια και όχι προσωπικούς, θα χρειαστεί να συμπεριφερθεί ενίοτε με δύναμη λόγου και προτροπής, ασχέτως της νεότητάς του.

«Αλλά τύπος γίνου των πιστών εν λόγω, εν αναστροφή, εν αγάπη, εν πνεύματι, εν πίστει, εν αγνεία». Να αγωνισθείς να γίνεις το πρότυπο και το ίνδαλμα των πιστών στο λόγο, στον τρόπο που συμπεριφέρεσαι όταν συναναστρέφεται με τα πνευματικά παιδιά σου, στην αγάπη, στην αγαθή διάθεση, στην πίστη, στην αγνεία. Το πρότυπο του βίου τους, το παράδειγμα που θα τους εμπνέει και θα τους καθοδηγεί, ο κανόνας με τον οποίο θα εναρμονίζονται και θα συγχρονίζονται στην ζωή τους να είσαι εσύ. Ο ποιμένας είναι ο έμψυχος νόμος και το ευαγγέλιο στην πράξη.

«Έως έρχομαι πρόσεχε τη αναγνώσει, τη παρακλήσει, τη διδασκαλία». Μέχρι να έρθω να ενδιαφέρεσαι και να φροντίζεις να διαβάξεις τις θείες Γραφές, να παρηγορείς και να εμπυχώνεις το ποίμνιο σου με την διδασκαλία σου. Η ανάγνωση των Γραφών είναι το απολύτως αναγκαίο και απαραίτητο για τον ποιμένα. Έτσι θα βρει υλικό να παρηγορήσει και να διδάξει τους χριστιανούς, αλλά να διατηρήσει και τον εαυτό του σώο και αβλαβή από την ανθρώπινη ραθυμία και ασθένεια, αλλά και τις επιθέσεις του Διαβόλου.

Ο Τιμόθεος, όπως μας εξιστορεί ο Παύλος σε άλλο σημείο επιστολής του (Β΄ Τιμ. 3,15), γνωρίζει τα ιερά γράμματα, που μπορούν να μας κάνουν σοφούς κατά Θεό και να επιτύχουμε την σωτηρία μας, από βρέφος. Εν τούτοις δεν τον αφήνει να επαναπαύεται στη γνώση που έχει, αλλά συνιστά περαιτέρω μελέτη και σπουδή στην Γραφή, διότι μόνο η κατά Θεό γνώση μας οδηγεί στην πίστη. Οι Κορίνθιοι, επειδή δεν είχαν γνώση Θεού, δεν πίστευαν στην ανάσταση των νεκρών με αποτέλεσμα να τους γράψει ο απόστολος Παύλος «αγνωσίαν Θεού τινές έχουσι, προς εντροπήν υμών λέγω» (Α΄ Κορ. 15,34).

Στον μελετητή της Γραφής επίσης δημιουργεί εκπληκτική εντύπωση αυτό που γράφει ο Παύλος στην Β΄ προς Τιμόθεο επιστολή του (4,13), αν και γνώριζε ότι έχει φθάσει στο τέλος της ζωής του και τον εαυτό του τον κάνει σπονδή στον Θεό, εν τούτοις ζητά από τον Τιμόθεο, όταν έρθει στην Ρώμη, να περάσει από το σπίτι του Κάρπου στην Τρωάδα και να του φέρει τα βιβλία της αγίας Γραφής. «Τον φαιλόνην (το επανωφόρι δηλαδή), ον απέλιπον εν Τρωάδι παρά Κάρπω, ερχόμενος φέρε και τα βιβλία, μάλιστα τας μεμβράνας». Μεμβράνες, εξηγούν οι ερμηνευτές, είναι τα χειρόγραφα τότε βιβλία της Παλαιάς Διαθήκης ή οι λόγοι του Χριστού καταγεγραμμένοι. Αν και ο Παύλος, ο Θεοδίδακτος, χρειαζόταν τα βιβλία της αγίας Γραφής μέχρι τελευταίας του πνοής, πόσο μάλλον εμείς.

«Μη αμέλει του εν σοι χαρίσματος, ό εδόθη σοι διά προφητείας μετά επιθέσεως των χειρών του πρεσβυτερίου». Στην Β΄ προς Τιμόθεον επιστολή (1,6) ο απόστολος Παύλος θα επαναλάβει την σύσταση που κάνει εδώ λέγοντας: «αναμιμνήσκω σε αναζωπυρείν το χάρισμα του Θεού, ό εστιν εν σοι διά της επιθέσεως των χειρών μου». Ο άγιος Χρυσόστομος, ερμηνεύοντας το σημείο αυτό μας θυμίζει και άλλο παρόμοιο ρητό του Παύλου, προς τους Θεσσαλονικείς αυτή τη φορά, που λέγει «Το Πνεύμα μη σβέννυτε» (Α΄ Θεσ. 5,19), λέγει δε ότι με την ακηδία και την ραθυμία σβήνουμε τη χάρη του Αγίου Πνεύματος, με τη νήψη όμως και την προσοχή το αναζωπυρώνουμε. Τα χαρίσματα του Θεού δεν είναι ποτέ δεδομένα και αμετάκλητα. Παραμένουν ή εξαφανίζονται ανάλογα με την προθυμία και τον ζήλο να τα διατηρήσουμε. Αυξάνονται και μειώνονται συνεχώς, ανάλογα με το ενδιαφέρον και την συναίσθηση πόσο σπουδαία και πολύτιμα είναι για μας.

Δεν θα πρέπει ποτέ να ξεχνούμε τον Κάιν και τον Ησαύ στην Παλαιά Διαθήκη, που αδιαφορώντας για τις δωρεές του Θεού και ενδιαφερόμενοι μόνο για ευτελή υλικά κέρδη και απολαύσεις, κατάντησαν να χάσουν τα πρωτοτόκια τους αλλά και την θέση τους στο λαό του Θεού, στην αιώνια σωτηρία. Ας θυμηθούμε δε στην Καινή Διαθήκη τις φρόνιμες και τις μωρές παρθένες, που κέρδισαν ή έχασαν τον Νυμφίο, ανάλογα με την επαγρύπνηση και την νήψη τους.

Ας θυμηθούμε την Χαναanaία και τον εκατόνταρχο, που ενδιαφέρθηκε για τον υπηρέτη του, πόσο τους επαίνεσε ο Χριστός, απαξιώνοντας συγχρόνως τους Ιουδαίους. Ας θυμηθούμε τον Ιούδα, που από απόστολος και χαρισματούχος κατάντησε προδότης και σιχαμερός, χάνοντας και την εδώ ζωή και την αιώνια. Ας θυμηθούμε τους αποστόλους, που, όταν ο Χριστός έλλειψε από κοντά τους μαζί με τον Πέτρο τον Ιάκωβο και τον Ιωάννη και ανέβηκε στο όρος Θαβώρ, εκείνοι, ενώ είχαν το χάρισμα να θαυματουργούν και να θεραπεύουν τους ασθενείς, δεν μπόρεσαν να θεραπεύσουν τον σεληνιαζόμενο νέο που έφερε ο πατέρας του κοντά τους. Λόγω της απιστίας τους και λόγω ελλείψεως προσευχής και νηστείας, όπως τους είπε ο Χριστός.

Αρχιμ. Μελέτιος Απ. Βαδραχάνης